

FAGKONFERANSE OM MIGRASJONSHELSE OG FLERKULTURELL SYKEPLEIE

21.-22. OKTOBER 2019

OsloMet - storbyuniversitetet

Når det er over - er det over?

Rolf Vårdal,

Fysioterapeut ved senter for migrasjonshelse, Bergen kommune

- Fagkonferansen er organisert av NSF's faggruppe for migrasjonshelse og flerkulturell sykepleie
- Faggruppen er åpen for alle medlemmer i Norsk sykepleierforbund
- Innmelding SMS til 02409 med kodeord MIGRAHEL

Medlemsavgift: 350 kr/år

<https://www.nsf.no/faggrupper/migrasjonshelse-og-flerkulturell-sykepleie>

E-post: faggruppefmf@outlook.com

[Facebook.com/migrasjonshelse](https://www.facebook.com/migrasjonshelse)

BERGEN
KOMMUNE

BERGEN KOMMUNE

NÅR DET ER OVER – ER DET OVER?

21. oktober 2019

Rolf Vårdal

Senter for Migrasjonshelse

Politikk fra torturkomiteen

MÅNGLER: I Bergen mangler de fleste cellene på politihuset vindu, og fangene får ikke luftet seg, ifølge en operant koste en del, sier politimester Geir Gudmundsen i Hordaland.

Under en inspeksjon i politiarresten i Bergen grep Europarådets torturkomité inn og krevde legehjelp til en ung kvinne.

ILMSE CHRISTOPHERSEN
Foto: Chr. Christophersen/NTN

KRISTERS: I ÅREVIK: Nok en gang påpeker torturkomiteen at varetskjeder blir siddende for lenge i politiarresten. – Vi kan ikke sjåne annet enn å få fram nok en gang, sier delegasjonsleder Mario Felice.

Til tross for at hun viste flere tegn på at hun trengte hurtig tilsyn av lege, satt hun innelåst på cellen i flere timer uten å bli tatt hånd om av ansatte. Det fremgår av rapporten fra Europarådets torturovervåkingskomité, som var på inspeksjon i Bergen i mai.

«Ektejenta på vakt mente det ikke var nødvendig med en medisinsk sjekk. Dette ble ikke gjort før delegasjonen insisterte på det», heter det i rapporten.

fakta Europarådets torturkomité

- Fullt navn er «Den europeiske komité for forebygging av tortur og umenneskelig eller nedverdiggende behandling eller straff».
 - Inspiserer institusjoner som prokuratorer, politistasjoner, psykiatriske sykehus og interne fengsler for opptak.
 - Delegasjonen har ubegrenset adgang til institusjonene, og samler opp informasjon fra andre kilder som organisasjoner og offentlige myndigheter.
- Kilde: WWW.CPT.COE.INT

sen i Hord
være lav tre
– I dette
ble det vis
var grunnl
vedkomme
tar kommi
alvor og å
gjennomg
munden.

Kritikk i år
Politidistriktet
reddegras
tisdagpart
sender et s
Kaptein
etter inspe
set i Bergen

lenge i p
■ De har f
ting og d
■ De har i
distrikt
dunjer og l

At arrestant
på glattcelle
blem i Årevi
tiert prakti
te inspeksj
1997, 1999
at man skal
ner fengsel
– Nok en
streket poer
sette inn st
området. N
gjøre. Så fr
sier Felice.
– Denne
komiteen vi
gen og Osl
celle i oppt

- Nå begynner det å koke

Her er krigsveteranen tilbake i torturkammeret - midt i Bergen sentrum.

AV Rune Støllås, Ronald Hole
Publisert: 25. des. 2011 11:17 | Oppdatert: 25. des. 2011 11:30

Norvald Bolstad (87), Håkon Johnsen (88) og Gerhard Strømstrøm (87) sitter med å fortelle nøyaktig hvor de var i Gestapos lokaler i avhørene under krigen. Vi møter dem i lokalene som er over utstedet og selskapskolene til Rick's i Veiten.

Men hva som skjedd for 60 år siden, glemmer de aldri.

Avhørt med slag

Norvald Bolstad var med aksjonsgruppen B33, hvor han blant annet fikk opplæring av instruktør Robert Kvate serjant i kompani Linge. Bolstad kom hjem en dag til stuen full av tysk militære.

TILBAKE Norvald Bolstad er tilbake i gangene og korridorene hvor fram var i Gestapos fengsel. FOTO: RONALD E. HOLE

- Døde i armene våre

Gerhard Strømstrøm var med i Bjørn West, og ble tatt hjemme hos familien. Tyskerne raddis omringet huset. Deretter ble han og en busslast med nordmenn ført til Gestapo lokaler i Veiten. En av nordmenn på bussen var så stærkt skadet etter tyskeres pågrep, at han døde i armene til Strømstrøm på vei til Gestapo.

- De var jævlige, forteller Strømstrøm

De hadde funnet en radiomottager i familiens stue. Her ble han avhørt med slag i ansiktet fremfor familien, hvor han deretter ble ført til Gestapos kontor i Veiten.

– Så begynte avhøret. Da gikk de hardt til verks. De stilte meg opp mot murveggen på korsetor, og slo meg hardt i ansiktet. Deretter holdt de meg fast over et kortbord, og to mann slo løs med gummibåndet.

Torturen varte hele natten for Bolstad. Han ble ført til Bergen kretsfengsel etter oppholdet i Gestapos lokaler i Veiten.

– De spurte om alt mulig, men jeg holdt tett, forteller Bolstad.

Fangene oppholdt seg i Bergen kretsfengsel, men ble om nettene ført til Gestapo for avhør. Her ble de satt inn i noen jernbur for avhørene. Tyskerne var bekymret for at fangene skulle hoppe ut vinduene fra 4. og 5. etasje før de fikk ut informasjonen de trengte.

Strømstrøm fikk hendene lenket sammen bak ryggen. Torturteneste festet så et tau i lenken og heiste ham nedfangene opp slik at tærne så vidt berørte bakken. Dette var smertefull.

I han var ikke redd.

g tenkte at det var tortur de ville ha, det er greit det. Jeg skal ta i mot jeg.

apo hadde allerede lister med navn, og visste en del om Bjørn Wests operasjoner på Matre.

– I avhør ikke noe vits i å lyve. De visste alt om meg. Jeg tenker ikke mye tilbake på det som har skjedd, avslutter Strømstrøm.

shandlet i Veiten. Han glemmer ikke det han opplevde.

i sparket og slo, og bantefest full, forteller han.

i dette også celle med en dødsdømt russisk kommunist i Bergen kretsfengsel, som ba Johnsen om å hilse østeren hans. Men når Johnsen bevacner å fortelle denne historien, tar følelsene overhånd.

i begynner det å koke. Jeg g

ir torturen flyktet Johnsen fra

GESTAPO I VEITEN

Kommandører (sjef for det tyske sikkerhetspolitiet (Sepo) i Bergen):

- Gerhard Flesch
- Ernst Weimann
- Hans Wilhelm Blomberg
- Beryktede gestapofolk

Johannes Arndt

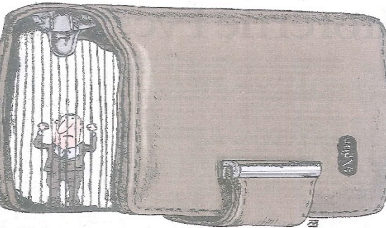
Willi August Kesting

Ludwig Runzheimer

Gestapotorturen i Bergen under andre verdenskrig var beryktet som spesielt grusom.

Torturen kunne vare et døgn. Så ble fangene kastet på cellen, hvor de lå og ventet på neste runde.

STATEN. FOTO: TORSTEN HANSEN/NTN

Den norske rettsstaten har et kulturproblem: Menneskerettskonvensjoner brytes systematisk, ligger stadig. Nå er statsen forsvare seg i retten.

Statsautorisert tortur

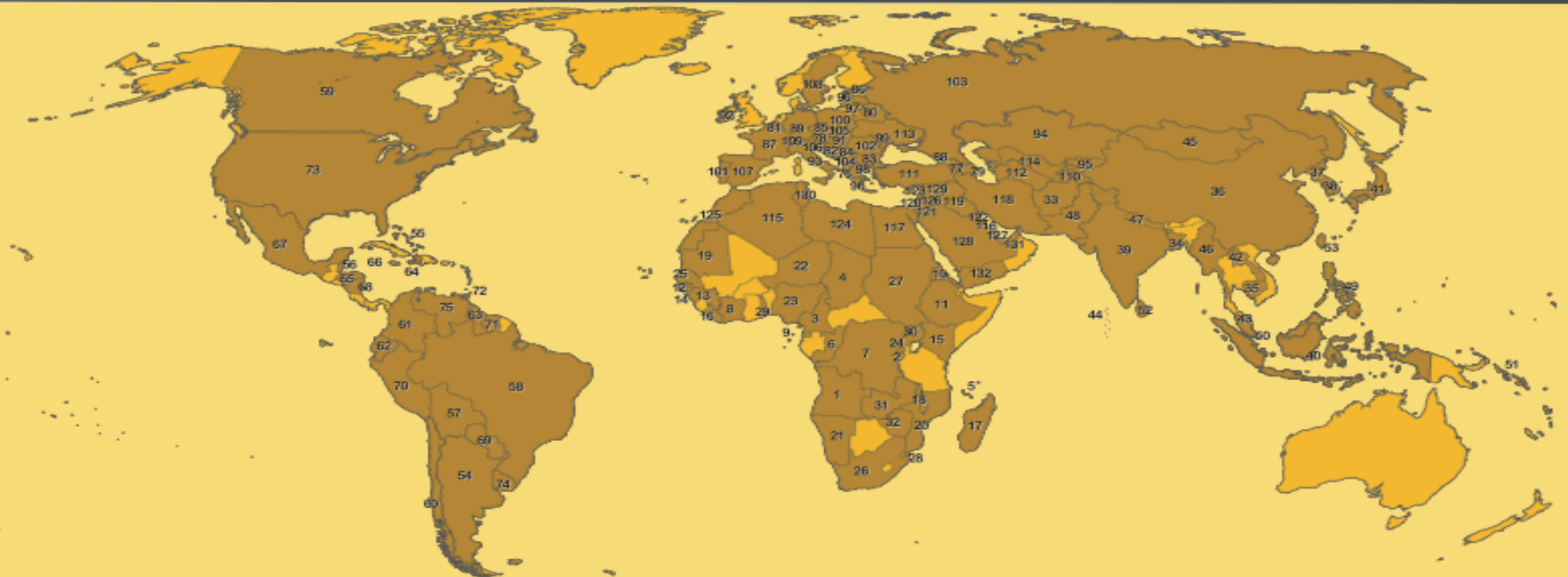
Eirin Ellekford

1. januar 2012 er det 50 år siden at den første statsautoriserte tortur ble utført i Norge. Det var i 1962, da statsminister Olaf Thoen la fram forstusningsprosjektet i Stortinget. Prosjektet ble vedtatt med 127 mot 100 stemmer. Det var et stort flertall, og det ble etablert et statsautorisert torturvesen. I 1966, ble statsminister Olaf Thoen erstattet av statsminister Johan Nybergh, som fortsatte prosjektet. Det ble etablert et statsautorisert torturvesen i 1966. I 1968, ble statsminister Johan Nybergh erstattet av statsminister Olaf Thoen, som fortsatte prosjektet. Det ble etablert et statsautorisert torturvesen i 1968. I 1970, ble statsminister Olaf Thoen erstattet av statsminister Johan Nybergh, som fortsatte prosjektet. Det ble etablert et statsautorisert torturvesen i 1970. I 1972, ble statsminister Johan Nybergh erstattet av statsminister Olaf Thoen, som fortsatte prosjektet. Det ble etablert et statsautorisert torturvesen i 1972. I 1974, ble statsminister Olaf Thoen erstattet av statsminister Johan Nybergh, som fortsatte prosjektet. Det ble etablert et statsautorisert torturvesen i 1974. I 1976, ble statsminister Johan Nybergh erstattet av statsminister Olaf Thoen, som fortsatte prosjektet. Det ble etablert et statsautorisert torturvesen i 1976. I 1978, ble statsminister Olaf Thoen erstattet av statsminister Johan Nybergh, som fortsatte prosjektet. Det ble etablert et statsautorisert torturvesen i 1978. I 1980, ble statsminister Johan Nybergh erstattet av statsminister Olaf Thoen, som fortsatte prosjektet. Det ble etablert et statsautorisert torturvesen i 1980. I 1982, ble statsminister Olaf Thoen erstattet av statsminister Johan Nybergh, som fortsatte prosjektet. Det ble etablert et statsautorisert torturvesen i 1982. I 1984, ble statsminister Johan Nybergh erstattet av statsminister Olaf Thoen, som fortsatte prosjektet. Det ble etablert et statsautorisert torturvesen i 1984. I 1986, ble statsminister Olaf Thoen erstattet av statsminister Johan Nybergh, som fortsatte prosjektet. Det ble etablert et statsautorisert torturvesen i 1986. I 1988, ble statsminister Johan Nybergh erstattet av statsminister Olaf Thoen, som fortsatte prosjektet. Det ble etablert et statsautorisert torturvesen i 1988. I 1990, ble statsminister Olaf Thoen erstattet av statsminister Johan Nybergh, som fortsatte prosjektet. Det ble etablert et statsautorisert torturvesen i 1990. I 1992, ble statsminister Johan Nybergh erstattet av statsminister Olaf Thoen, som fortsatte prosjektet. Det ble etablert et statsautorisert torturvesen i 1992. I 1994, ble statsminister Olaf Thoen erstattet av statsminister Johan Nybergh, som fortsatte prosjektet. Det ble etablert et statsautorisert torturvesen i 1994. I 1996, ble statsminister Johan Nybergh erstattet av statsminister Olaf Thoen, som fortsatte prosjektet. Det ble etablert et statsautorisert torturvesen i 1996. I 1998, ble statsminister Olaf Thoen erstattet av statsminister Johan Nybergh, som fortsatte prosjektet. Det ble etablert et statsautorisert torturvesen i 1998. I 2000, ble statsminister Johan Nybergh erstattet av statsminister Olaf Thoen, som fortsatte prosjektet. Det ble etablert et statsautorisert torturvesen i 2000. I 2002, ble statsminister Olaf Thoen erstattet av statsminister Johan Nybergh, som fortsatte prosjektet. Det ble etablert et statsautorisert torturvesen i 2002. I 2004, ble statsminister Johan Nybergh erstattet av statsminister Olaf Thoen, som fortsatte prosjektet. Det ble etablert et statsautorisert torturvesen i 2004. I 2006, ble statsminister Olaf Thoen erstattet av statsminister Johan Nybergh, som fortsatte prosjektet. Det ble etablert et statsautorisert torturvesen i 2006. I 2008, ble statsminister Johan Nybergh erstattet av statsminister Olaf Thoen, som fortsatte prosjektet. Det ble etablert et statsautorisert torturvesen i 2008. I 2010, ble statsminister Olaf Thoen erstattet av statsminister Johan Nybergh, som fortsatte prosjektet. Det ble etablert et statsautorisert torturvesen i 2010. I 2012, ble statsminister Johan Nybergh erstattet av statsminister Olaf Thoen, som fortsatte prosjektet. Det ble etablert et statsautorisert torturvesen i 2012.

Amnesty International Report 2004 Statistics

Covering events from January to December 2003

Human Rights Violations detailed in Amnesty International's Report 2004

TORTURE AND ILL-TREATMENT

Victims of torture and ill-treatment by security forces, police and other state authorities were reported in **132** countries:

Africa: 1 Angola, 2 Burundi, 3 Cameroon, 4 Chad, 5 Comoros, 6 Rep. of Congo, 7 Democratic Republic of Congo, 8 Côte d'Ivoire, 9 Equatorial Guinea, 10 Eritrea, 11 Ethiopia, 12 Gambia, 13 Guinea, 14 Guinea-Bissau, 15 Kenya, 16 Liberia, 17 Madagascar, 18 Malawi, 19 Mauritania, 20 Mozambique, 21 Namibia, 22 Niger, 23 Nigeria, 24 Rwanda, 25 Senegal, 26 South Africa, 27 Sudan, 28 Swaziland, 29 Togo, 30 Uganda, 31 Zambia, 32 Zimbabwe

Asia: 33 Afghanistan, 34 Bangladesh, 35 Cambodia, 36 China,

37 Democratic People's Republic of Korea, 38 Republic of Korea, 39 India, 40 Indonesia, 41 Japan, 42 Laos, 43 Malaysia, 44 Maldives, 45 Mongolia, 46 Myanmar, 47 Nepal, 48 Pakistan, 49 Philippines, 50 Singapore, 51 Solomon Islands, 52 Sri Lanka, 53 Taiwan

Americas: 54 Argentina, 55 Bahamas, 56 Belize, 57 Bolivia, 58 Brazil, 59 Canada, 60 Chile, 61 Colombia, 62 Ecuador, 63 Guyana, 64 Haiti, 65 Honduras, 66 Jamaica, 67 Mexico, 68 Nicaragua, 69 Paraguay, 70 Peru, 71 Suriname, 72 Trinidad and Tobago, 73 USA, 74 Uruguay, 75 Venezuela

Europe and Central Asia: 76 Albania, 77 Armenia, 78 Austria, 79 Azerbaijan, 80 Belarus, 81 Belgium, 82 Bosnia-Herzegovina,

83 Bulgaria, 84 Croatia, 85 Czech Republic, 86 Estonia, 87 France, 88 Georgia, 89 Germany, 90 Greece, 91 Hungary, 92 Ireland, 93 Italy, 94 Kazakhstan, 95 Kyrgyzstan, 96 Latvia, 97 Lithuania, 98 Macedonia, 99 Moldova, 100 Poland, 101 Portugal, 102 Romania, 103 Russian Federation, 104 Serbia and Montenegro, 105 Slovakia, 106 Slovenia, 107 Spain, 108 Sweden, 109 Switzerland, 110 Tajikistan, 111 Turkey, 112 Turkmenistan, 113 Ukraine, 114 Uzbekistan

Middle East and North Africa: 115 Algeria, 116 Bahrain, 117 Egypt, 118 Iran, 119 Iraq, 120 Israel/Occupied Territories, 121 Jordan, 122 Kuwait, 123 Lebanon, 124 Libya, 125 Morocco/Western Sahara, 126 Palestinian Authority, 127 Qatar, 128 Saudi Arabia, 129 Syria, 130 Tunisia, 131 UAE, 132 Yemen

Omfang

- Uavklart omfang.
- Erfaren traumespesialist, psykiater Sverre Varvin: ”I Norge er det mer enn 20 000 torturoverlevende blant innvandrere med fluktbakgrunn”

Varvin, 2014

- Estimert førekomst: 31304 – 35331

Fosse & Deresyd, 2007

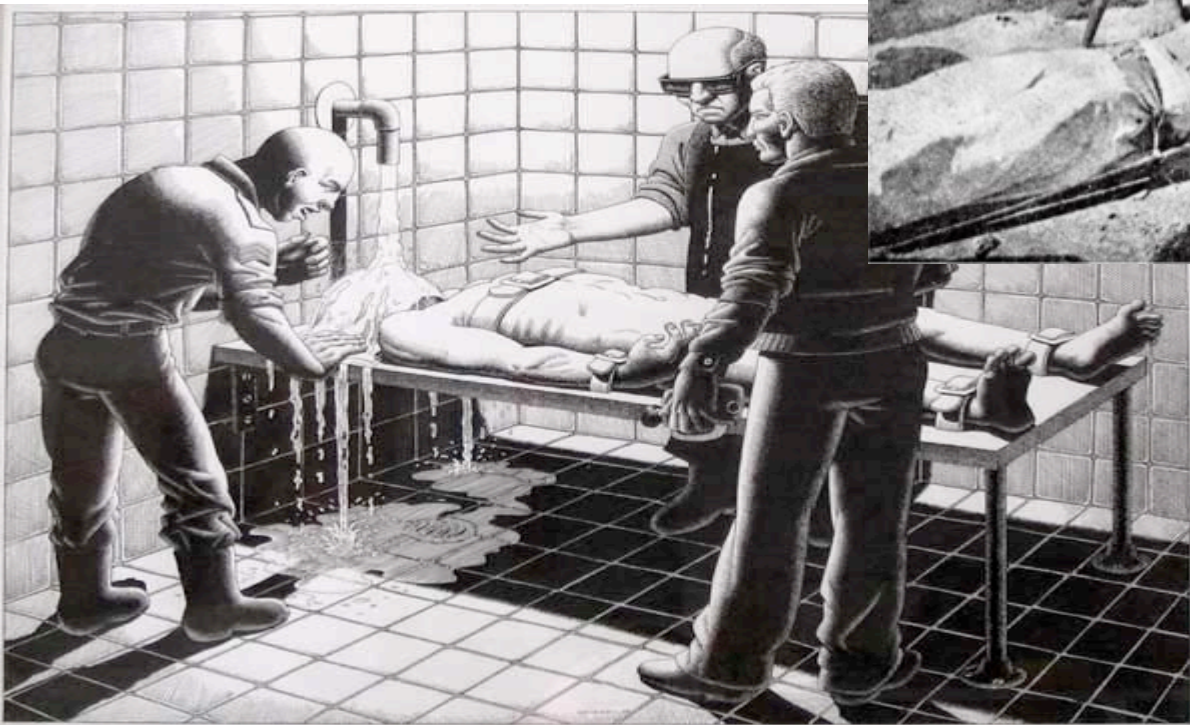

Submarin tortur. En læge (i hvidt tøj) kontrollerer, at ofret ikke dør, da dette ikke er hensigten med tortur.
(Torturoffer fra Uruguay)

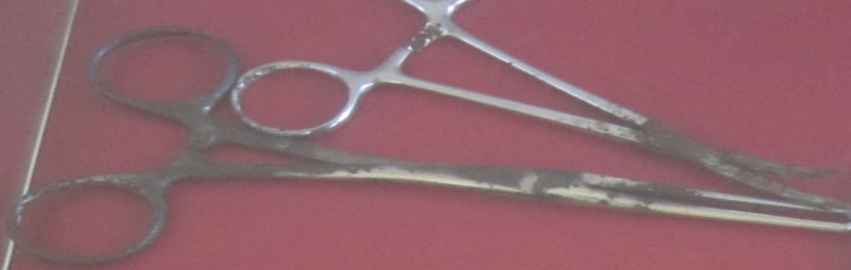

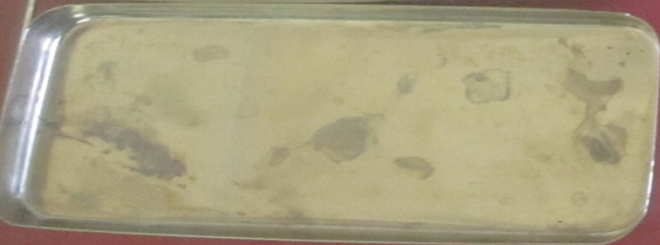

BERG
KOM

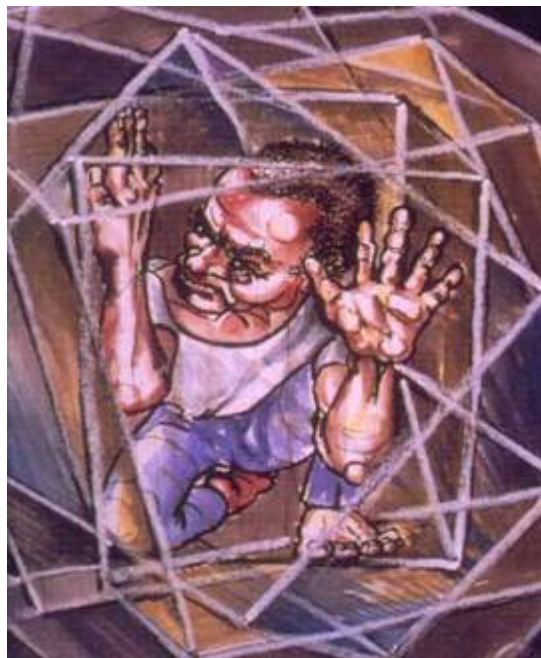
Pinzas para dañar
o quitar las uñas
de manos y pies

Jeringas

Se aplicaba a las víctimas, Pentotal, llamada la "droga de la verdad" y otras sustancias en la creencia que obtendrían confesiones valiosas, también para debilitar su estado mental y físico. Los testimonios de las víctimas indican que un experto chileno, de apellido Oteiza aplicaba las inyecciones. Esta modalidad de tortura forma parte de las técnicas del Terrorismo de Estado usadas a partir del curso del asesor norteamericano Robert K. Thierry a los servicios policiales y militares paraguayos.

BERGEN
KOMMUNE

Karakteristika hos personar med torturerfaring

- Har blitt utsette for mange typar fornedring og krenking
- Har generelt opplevd mange tap
- Har opplevd store påkjenningar men har overlevd

Fastlegar – spørjeundersøking om tortur

- Helseregion Vest, våren 2014
- 54 svar, 10 spørsmål, rangering frå 1-6
- Lite eigenkompetanse
- Få/ingen kjende samarbeidspartnarar med kompetanse

- <https://www.youtube.com/watch?v=ajbl5XUokUQ>

Fysioterapi for torturoverlevarar

- Generell profesjonskompetanse – kropp – sinn (påvisbare skader)
 - Smerter – fysisk og psykisk komponent – korleis arbeide med smerten
 - Tid – tolk – relasjonskompetanse – tillit/tryggheit/tåle å høyre
 - Empati
 - Skam – skuld – korleis akseptere det som har hendt
 - Merka på kroppen er synlege, dei mentale såra visast ikkje på same vis
 - Triggerar – korleis unngå å trigge reaksjonar
-
- Er det kun fysioterapi?

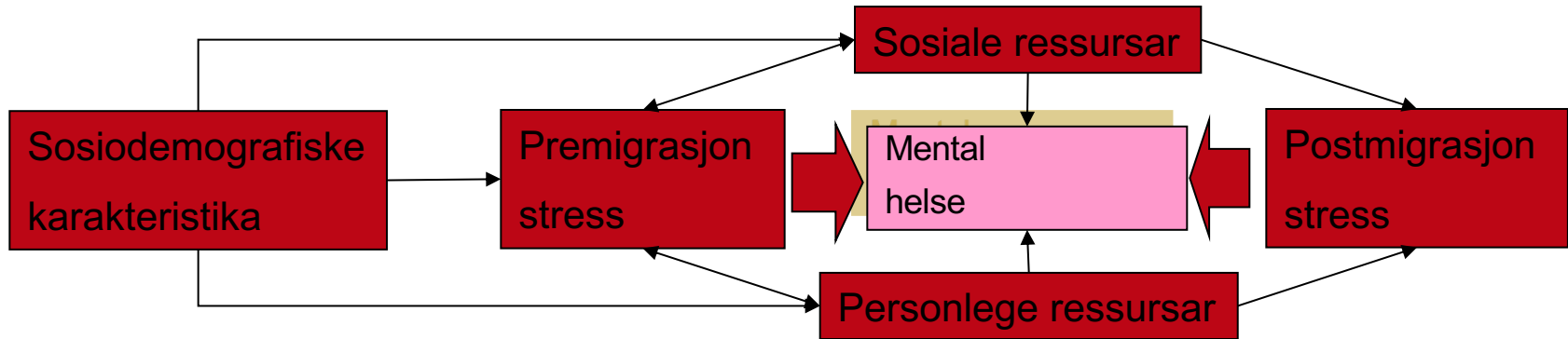
Kva treng traumatiserte flyktingar?

- Oppnå symptomreduksjon.
- Gjenvinne verdigheit og sjølvrespekt.
- Bli tryggare i forhold til andre menneske, omgivelser, samfunn og seg sjølv.
- Gjenvinne innflytelse og kontroll over eige liv, meistre dagleglivet.
- Gjenvinne meining og samanheng i tilværelsen.

Solveig Dahl

Ikkje berre traume.....

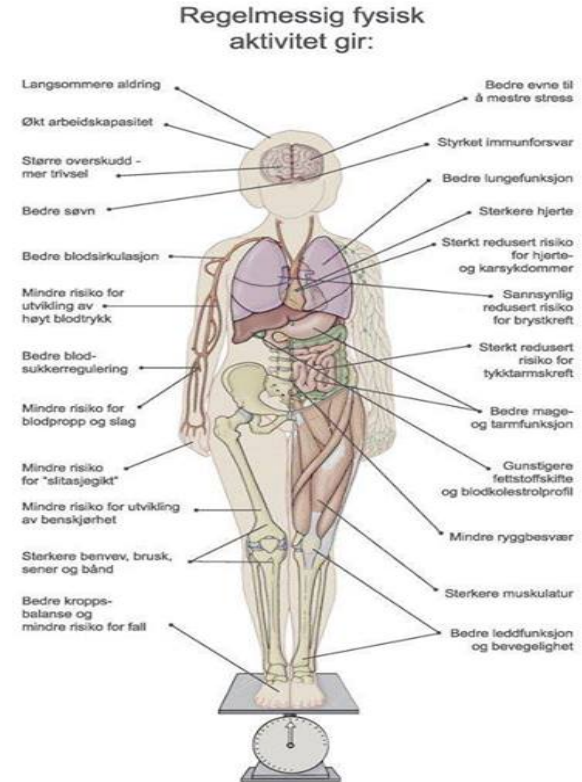
Mental helse hos flyktingar handlar ikkje berre om traume, men om ein heilskapleg livssituasjon med ulike stressbelastningar og ressursar som virkar i samspel

(Modell etter Beiser, 1999)

Kva med hjelparen?

- Eigenomsorg er viktig!
 - Del «frustrasjonar»
 - Ikkje forvent å bli forstått av alle
 - (Peru, Georgia)
 - Fysisk aktivitet
 - Hobby/hobbyar
 - Verdsett dei gyldne stundene
 - Lang sikt vs kort sikt

Bedre grunnlag for opprettholdelse av riktig kroppsvekt
Utarbeidet av Sigmund B. Stemmme, illustrasjon: Karl C. Tovenrud

Referansar/linkar

- <http://www.irct.org>
- <http://www.dignity.dk/>
- <https://www.helsedirektoratet.no/tema/tannhelse/tilrettelagt-tannhelsetilbud--too>

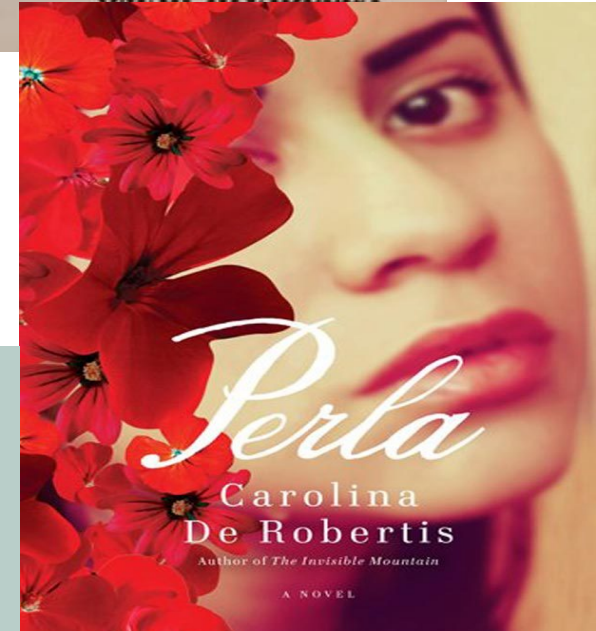
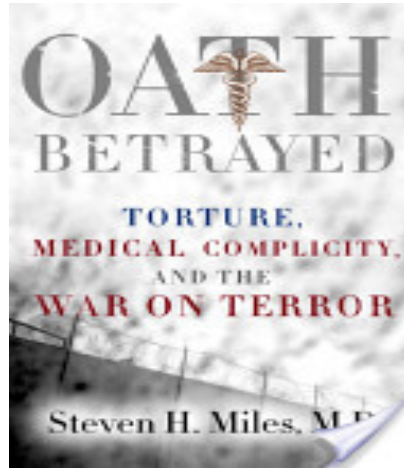

http://metapsychology.mentalhelp.net/poc/view_doc.php?type=book&id=4066

<http://www.nytimes.com/1986/05/11/books/unspeakable-tortures.html>

http://seattletimes.com/html/books/2018077108_br27perla.html

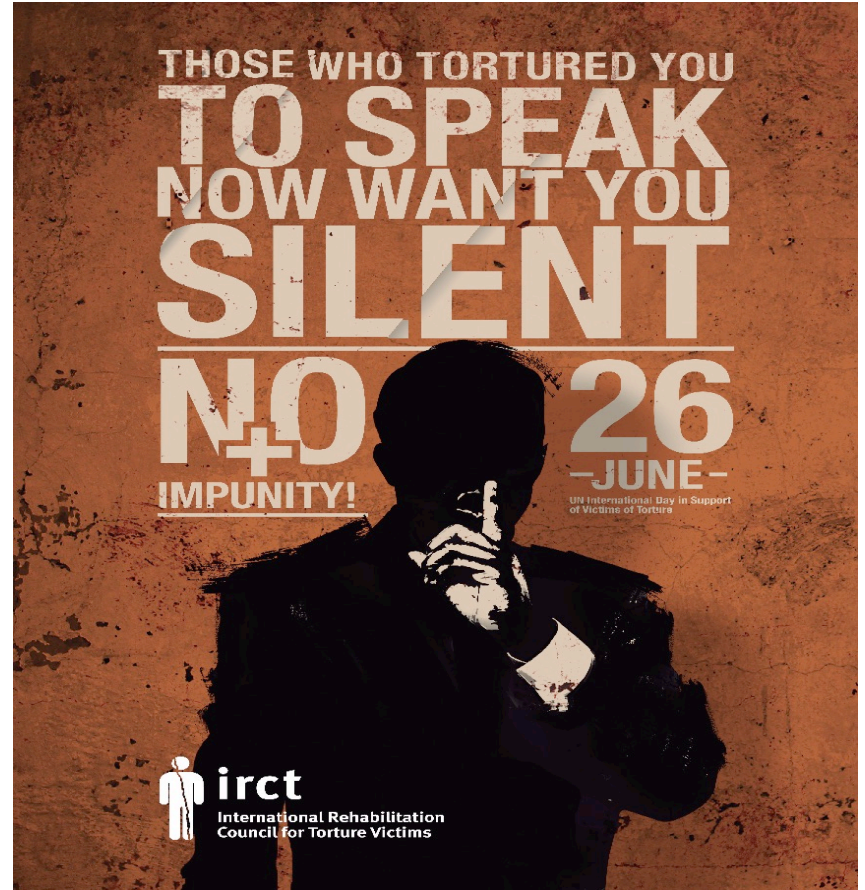
https://dignity.dk/wp-content/uploads/dignity-field-manual_english_2013.pdf

BERGEN
KOMMUNE

26. juni

BERG
KOMM

Takk for meg!

Rolf Vårdal

Senter for Migrasjonshelse, Bergen

Tlf. 5556 5824/9926 0596

rolf.vardal@bergen.kommune.no

BERGEN
KOMMUNE